
مطالعه انسان‌شناسی تئاتر لرستان
(با تکیه بر پنجاه نمایشنامه دست‌نویس بومیان
لرستان در پنجاه سال گذشته)

■ محمد عارف

تاریخ دریافت مقاله ۱۳۹۴/۰۳/۰۹ | تاریخ پذیرش نهایی ۱۳۹۴/۰۵/۱۹

مطالعه انسان‌شناسی تئاتر لرستان (با تکیه بر پنجاه نمایشنامه دست‌نویس بومیان لرستان در پنجاه سال گذشته)

محمد عارف | استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

چکیده

مقاله حاضر می‌کوشد به بررسی تحلیلی و خاستگاه شناختی پنجاه‌نمایشنامه اجرا شده به قلم پنجاه‌نمایشنامه‌نویس بومی لرستان طی پنجاه سال گذشته، از منظر انسان‌شناسی نمایشی بپردازد. استان لرستان به دلیل هم‌جواری با استان‌های کردستان، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، ایلام، همدان، کرمانشاه، اصفهان و مرکزی از تاریخی کهن و مدنیته به طول تاریخ نجد فلات ایران برخوردار است. به همین نسبت انتظار می‌رود که محلی مرجع برای مطالعات همه‌جانبه از جمله در زمینه آیین‌های نمایشی سنتی و هنرهای باستانی ایران باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که از سال ۱۳۲۷ تاکنون در لرستان نمایشنامه‌هایی بومی توسط نمایشنامه‌نویسانی بومی نوشته و اجرا می‌شده که یکی از همان نمایشنامه‌ها با عنوان "نروک" نوشته مرتضی جزایری در شهرهایی دیگر از جمله خرمشهر در سال ۱۳۲۷ اجرا می‌شده است. این مقاله کوشیده است ضمن گردآوری پنجاه نمایشنامه دست‌نویس بومیان لرستان از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۸۷ (پنجاه سال) به تحلیل و بررسی آن‌ها از منظرمانند انسان‌شناسی و ادبیات دراماتیک بپردازد. در نهایت میزان توجه و استفاده‌ی نویسندگان بومی از فرهنگ و مدنیت مبتنی بر آداب و رسوم، باورها، شایسته‌ها و ناشایسته‌های قوم لر را مورد ملاحظه قرار دهد. روش تنظیم این مقاله اسنادی (پنجاه نمایشنامه بومی) و روش توصیفی-تحلیلی با شیوه‌ی تجزیه و تحلیل "تحلیل محتوا" بوده است.

واژگان کلیدی: قوم لر، نمایشنامه، لرستان، زاگرس‌نشین، قوم‌پژوهی، انسان‌شناسی، فرهنگ